

Animal welfare, etológia és tartástechnológia



Animal welfare, ethology and housing systems

Volume 9

Issue 3

Különszám/Special Issue

Gödöllő
2013



KÍGYÓTARTÁSI TECHNOLÓGIÁK ÉS RENDSZEREK ÉRTÉKELÉSE

Vincze Zoltán

Fővárosi Állat és Növénykert, Budapest
zoodr@freemail.hu , vincze@zoobudapest.com

Összefoglalás

Egyre népszerűbb világszerte, így hazánkban is a hüllők, azaz a különféle gekkók, agámák, teknősök, és természetesen kígyók tartása, gondozása is. Ezek az állatok fajtól függően tarthatóak szabadtéri vagy szobai tartórendszerekben. Magyarországi viszonyok között szerencsésebb őket kisebb példányszám esetén lakásban vagy nagyobb tenyészetekben külön állatházban, terráriumokban tartani.

A nagy gyűjtemények, tenyészetek megfelelő működésének az alapkritériuma a megfelelően átlátható, egységes, higiénikusan kialakított tartási rendszer. Kisebb és nagyobb gyűjtemények illetve tenyészetek általában egy adott fajra vagy fajcsoportra koncentrálnak, egy helység általában csak egyetlen, hasonló igényekkel bíró állatcsoport tartását teszi lehetővé gazdaságos módon. Ehhez kapcsolódóan előljáróban egy fogalom tisztázása szükséges, nevezetesen a “technológiai tűrés”. Ez azt jelenti, hogy az adott faj milyen mértékben képes tolerálni az eredeti élőhelyétől jelentősen eltérő, intenzív mesterséges tartási környezetet, amihez fokozott zavarás (etetések, takarítás stb.) társul. Emellett a mesterséges szelekciós próbálkozásoknak megfelelően - aminek gyakori következménye a beltenyésztettségéből adódó gyengébb konstitúció – gyakoriak a természetes élőhelyeken elő nem forduló tenyészformák (T+ és T- albínó, leucisztikus, scaleless, leatherback változatok), amelyek esetében a egyenkénti tartás, fokozott higiénia és ellenőrizhetőség/azonosíthatóság kiemelten fontos.

A fentieknek megfelelően a kígyófajokat jó, közepes és gyenge kategóriákba lehet sorolni. Nagyobb gyűjteményekben, ismelve az állatok alapigényeit és technológiatűrése képességét valamilyen rendszert kell választani, ami megfelel az előbbi szempontoknak.

Üvegterráriumok és –terráriumrendszerek

Nagyobb tenyészetek esetében a nehézkes kezelés miatt nem használatosak, csak speciális esetekben (hegyi fajok magas páratartalom igényével, bemutató terráriumok stb.).

Dobozrendszerek állványzat nélkül (non-rack box system)

Erre a célra különböző, plasztik alapú, szellőző felülettel ellátott tároló dobozok alkalmasak. Ezek könnyen kezelhetők, de hátrányuk hogy, az állatok etetéséhez, itatásához minden egyes dobozt el kell mozdítani és a tetejét fel kell nyitni. Ebben az esetben fokozott a zavaró hatás a tenyészet minden egyedén.

“Hobby” rack-rendszerek

Laminált bútortalapokból készült állványok:

A laminált bútortalapok könnyen összeszerelhetőek polc rendszerekké, ahol az állatok tartására fiókszerűen kihúzható tároló dobozok szolgálnak. Ezek előnye az egységes felépítés és a könnyebb kezelhetőség. Egy-egy állat ellátásához nem kell átpakolni a felette levő tartó dobozokat felesleges stresszt okozva a többi kígyónak. Hátrányuk, hogy a dobozok kivételével nehéz a tartó rendszer megfelelő fertőtlenítése.



Üvegpolcos állvány:

Ennek felépítése az előzővel megegyező, annyi eltéréssel, hogy itt a polcok, melyek lezárják a helyükre tolt tartó dobozokat, üvegből készülnek. Itt a megfelelő üveg vastagságra és a rögzítésre kell nagy figyelmet fordítani. Előnyük a jobb fényáteresztés, tökéletes tisztíthatóság és fertőtleníthetőség, míg nagy hátrányuk a nehéz mozgatás, a törékenységgel és az ebből fakadó balesetveszélyek.

“Profi “rack-rendszerek

Fém vagy műanyagváz perforált fém- vagy műanyaglemezzel, L-profilban mozgó függesztett dobozrendszer:

Itt kerethez rögzített a perforált polcok zárják le a tartó dobozok tetejét és egyben adják a minél nagyobb szellőző felületet, szemben az előzőekkel, ahol minden esetben a tartó dobozok oldalfalain kell a szellőző részeket kialakítani. Ez utóbbi rendszer adja a legjobb átszellőzést. Előnyük a könnyű tisztíthatóság és fertőtleníthetőség, alumínium vagy műanyag alapanyag alkalmazása esetén még az egyszerű mozgathatóság is (kerekes állványzat). Nagy hátrányuk a magas szerelési költség.

Összegezve ki kell emelni, hogy bármely rendszer kerül alkalmazásra, törekedni kell a faj igényeit kielégítő, minimális stresszt jelentő tartóhely kialakítására, ahol az áttekinthetőség, a könnyű kezelhetőség és a higiéniai feltételek biztosítása is megoldható.

Kulcsszavak: kigyótartás, technológiai tűrés, tartórendszerek

Evaluation of different snake-keeping technologies and systems

Abstract

Keeping and looking after reptiles, such as geckoes, agamas, turtles and of course, snakes are becoming more and more popular over the world, and also in Hungary, these reptiles based on their species can be kept either outside or indoor keeping systems. During Hungarian circumstances in smaller quantity it is advised to keep them in room conditions, in bigger quantity in separate premises designed for keeping animals, in terrariums.

The main criteria of the sufficient operation of larger collections, breeding units is the uniform, hygienic, easy to overview housing system. The smaller and bigger collections and breeding units usually deal only with a species or a group of species, as one room makes the possibility of keeping only a group of animals having similar environmental needs. Technological tolerance defines to what extent a certain species can bear artificial housing conditions – accompanied with enhanced disturbance (feeding, cleaning) – different to their natural environment. Due to artificial selection – which often leads to inbreeding, and consequently weaker constitution – breeding forms not existing in the nature (T+ and T- albinism, leucistic, scaleless, leatherback forms) also appear, in case of which individual housing, increased hygiene and monitoring are extremely important. Based on the categories above, snake species can be categorised as good, average and weak/poor.

Housing system satisfying the basic demands and technological tolerance of the animals have to be chosen in bigger collections. The main goal is the best and longest life with minimal stress for keeping and breeding success. Considering larger snake collections and breeding stocks the most important is the easy-to-control, hygienic keeping system with easy maintenance.

Keywords: snake keeping, technological tolerance, housing systems